



MÄNTTÄ-VILPPULA
TAIDEKAUPUNKI

Elinvoimaohjelma

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 22.4.2024



Tausta

Elinvoimaohjelma perustuu kaupunkistrategiaan

Kaupungin elinvoimaohjelma on osa kaupunginvaltuuston hyväksymää kaupunkistrategiaa. Kaupungin visio on: ”Sujuvaa elämää ja elinvoimaa kansainvälisessä kulttuurin keskuksessa”. Yhtenä kaupungin tavoitteena on elinvoimainen ja osaava koulutuskaupunki. Elinvoimaohjelma täsmentää kuntastrategian linjauksia ja toimii apuna kunnan päätöksenteossa ja strategian toteuttamisessa eri toimialoilla. Elinvoimaohjelman teemat ja niihin liittyvät kärkitoimenpiteet on johdettu strategian näkökulmista.

Elinvoimaisessa taidekaupungissa on veto- ja pitovoimaa

Mänttä-Vilppulan elinvoimatyötä toteutetaan rohkeasti, luovasti ja yhdessä. Kaupunki toimii mahdollistavana kumppanina paikallisten toimijoiden ja sidosryhmien kanssa elinvoiman edistämiseksi. Elinvoimaohjelmalla tavoitellaan laaja-alaisesti elinvoimaista Mänttä-Vilppulaa, joka houkuttelee uusia yrityksiä, asukkaita ja osajia ollessa samaan aikaan pitovoimainen paikkakunta nykyisille asukkaille ja toimijoille asua, elää ja yrittää.

Muita elinvoimaohjelman kärkitekemöihin liittyviä ohjelmia ja suunnitelmia

[Kaupungin hankintaohjeet](#)

[Kulttuuristrategia 2019 – 2029](#)

[Matkailuohjelma 2024-2028](#)

[Elinkeinostrategia 2017-2026](#)

[Mänttä-Vilppulan kehityskuva 2012](#)

[Taidekaupungin liikenteen kehittämissuunnitelma 2018](#)

[Kulttuuripuu -kulttuurikasvatusohjelma 2021-2024](#)

Mänttä-Vilppulan elinvoimaohjelma

Kehittyvä ja osallistava koulutusympäristö osaamisen ja yritysten tarpeisiin

1. Houkuttelevien oppimisympäristöjen kehittäminen
2. Lukion markkinointihankkeen suunnittelu ja toteutus
3. Yrittäjyyskoulutuksen ja -kasvatuksen kehittäminen
4. Oppilaitosten, opiskelijoiden ja yrittäjien yhteis-työn kehittäminen
5. ”Koko kylä kasvattaa”

Yritysmyönteinen ajattelutapa – yrityspalveluiden kehittäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin vetureina

6. Kaupungin yrityspalveluiden kehittäminen
7. Yritysmyönteisyyden kehittäminen kaupungin hallinnossa ja päätöksenteossa
8. Yritysten verkostoitumisen tukeminen
9. Yritysten sijoittumisen edistäminen

Monipuolisen asumisen mahdollistaja

10. Asumispolitiikan ja kaupunkirakenteen linjausten päivittäminen
11. Uuden asukkaan sijoittuminen ja kotiutuminen
12. Taidekaupungin viihtyisän, siistin ja houkuttelevan ympäristö kehittäminen ja siitä huolehtiminen
13. Monipaikkaisen työn mahdollistaminen ja monipaikkaisuuden hyödyntäminen
14. Kaupungin saavutettavuudesta huolehtiminen

Vahva Taidekaupunki – brändi

15. Taiteen ja historian näkyväksi tekeminen kaupunkikuvassa ja maisemassa
16. Taidekaupunki-brändin vahvistaminen ja markkinoinnin kehittäminen
17. Matkailun kehittäminen
18. Tapahtumayhteistyön kehittäminen

Kehittyvä ja osallistava koulutusympäristö osaamisen ja yritysten tarpeisiin



Kehittyvä ja osallistava koulutusympäristö osaamisen ja yritysten tarpeisiin

Kuvaus	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit
Houkuttelevien oppimisympäristöjen kehittäminen			
Kouluverkko selvityksen laadinta ja toimeenpano	2023–2025	Sivistysjohtaja	SASKY, MW-Kehitys Oy
Kaupungin koulujen markkinointi ja palveluista viestiminen	2024-> jatkuva	Lukion rehtori	
Opistojen markkinointi (Autere)	2024 --> jatkuva	Kulttuuripäällikkö Sivistysjohtaja	
Lukion ja SASKY:n markkinointihankkeen suunnittelu ja toteutus			
Monikanavainen markkinointiviestintä 2. asteen oppilaitoksista	2024 - > jatkuva	Lukion rehtori	SASKY, Kaupunkimarkkinointi, TAMK
Urapolkutarinoiden kokoaminen 2. asteen oppilaitoksista valmistuneilta	2024- > jatkuva	Lukion rehtori	SASKY, Kolmas sektori, urheiluseurat, TAMK
Kaksois- ja kolmoistutkintojen joustavuus ja mahdollistaminen	2025-> jatkuva	Lukion rehtori	SASKY

Kehittyvä ja osallistava koulutusympäristö osaamisen ja yritysten tarpeisiin

Kuvaus	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit
Yrittäjyyskoulutuksen ja -kasvatuksen kehittäminen			
Yrittäjyyskoulutuksen ja -kasvatuksen kehittäminen kaikille koululaisille esiasteelta alkaen	2024 -	sivistysjohtaja ja rehtorit	4H-kerho, SASKY, TAMK, Autere-opisto
Kulttuuritoimijoiden ja taiteilijoiden yrittäjyyskoulutuksen ja tuotanto-osaamisen kehittäminen.	2024 -	Kulttuuripäällikkö	SASKY, TAMK, Serlachius-museot
Oppilaitosten, opiskelijoiden ja yrittäjien yhteistyön kehittäminen			
Harjoittelu- ja kesätyöpaikkojen sekä oppisopimusyhteistyön lisääminen/mahdollistaminen	2024 -	Työllisyyspalvelupäällikkö	MW-Kehitys Oy, Yrittäjäjärjestöt, SASKY, Kaupunkimarkkinointi, TAMK
Valmistuneiden ja valmistuvien opiskelijoiden rekrytointitilaisuuksien järjestäminen	2024 -	Työllisyyspalvelupäällikkö	Yrittäjäjärjestöt, MW-Kehitys Oy, SASKY, TAMK, Leader PoKo
Tamkin kumppanuuden laajempi hyödyntäminen	2023–2025	Sivistysjohtaja	TAMK, MW-Kehitys Oy
”Koko kylä kasvattaa”			
”Alumnitoiminnan” ja opiskelijakummitoiminnan vahva jalkauttaminen koulutusasteille	2024 -	Sivistysjohtaja	

Yritysmyönteinen ajattelutapa - yrityspalveluiden kehittäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina



Yritysmuuntoajattelu - yrityspalveluiden kehittäminen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit
Kaupungin yrityspalveluiden kehittäminen			
Yrityspalveluiden ja -neuvonnan toteuttaminen ja palveluista viestiminen yrittäjille	2024-	MW-Kehitys Oy toimitusjohtaja Yrke Kiinteistöt Oy toimitusjohtaja	
Sujuvat kaavoitus-, tila-, tontti- ja lupaprosessit <ul style="list-style-type: none"> • Valmiit yritystontit ja yritystonttimarkkinointi • Tehokas ja sujuva palveluprosessi • Digitaalinen tonttipörssi 	2024-	Kaupunkisuunnittelupäällikkö	Kaupunkimarkkinointi Yrke Kiinteistöt Oy
Digitaalisten palvelualueiden ja lomakkeiden toteuttaminen mm. tontti-, toimitila- ja matkailumarkkinoinnin osalta. Visit Taidekaupunki -alustan hyödyntäminen.	2024–2025	Matkailukoordinaattori, kaupunkikehitysjohtaja, MW-Kehitys Oy toimitusjohtaja, Yrke Kiinteistöt Oy toimitusjohtaja	
Töissä Taidekaupungissa ja Visit Taidekaupunki -konseptien ylläpito ja hyödyntäminen	2024-	MW-Kehitys Oy toimitusjohtaja	
Kuntapalveluiden palvelumuotoilun kehittäminen	2024–2025	Johtoryhmä ja toimialat	
Yritysten osaamisen kehittäminen räätälöityjen koulutusten avulla.	Jatkuva	MW-Kehitys Oy	SASKY, TAMK, yrittäjäjärjestöt, Leader PoKo
Kehittämishankkeiden toteuttaminen elinvoiman lisäämiseksi	2024-	MW-Kehitys Oy, Yrke Kiinteistöt Oy	SASKY, TAMK
Kiertotalouden, vihreän siirtymän ja digitalisaation edistäminen	2024-	Kaupungin kaavoitus, MW-Kehitys Oy, Yrke Kiinteistöt Oy	TUNI, SASKY, KiPi, Leader PoKo

Yritysmuonnteinen ajattelutapa - yrityspalveluiden kehittaminen elinvoiman ja hyvinvoinnin veturina

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit
Yritysmuonnteisuuden kehittaminen kaupungin hallinnossa ja päätöksenteossa			
Yritysvaikutusten huomioiminen päätöksenteossa	Jatkuva	Kaupunginhallitus ja lautakunnat	
Yritysten kuuleminen ja toiminnan kehittäminen palautteen perusteella	Jatkuva	Kaupunkikehitysjohtaja	MW-Kehitys Oy, Mäntän ja Vilppulan Yrittäjät ry
Mahdollistetaan hankintojen toteutusta paikallisilta toimijoilta <ul style="list-style-type: none"> • Markkinavuoropuhelun tehostaminen paikallisten toimijoiden kanssa • Hankintojen näkyväksi tuominen • Hankintakalenteri 	2024–2026	Taluspäällikkö Kaupunkikehitysjohtaja Sivistysjohtaja	MW-Kehitys Oy, Mäntän ja Vilppulan Yrittäjät ry, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto
Yrittäjien hallituksen, kaupunginhallituksen ja elinvoimajaoston yhteispalaverien järjestäminen ja vuorovaikutuksen vakiinnuttaminen	2024–2026	Kaupunginhallitus Elinvoimajaosto	Mäntän ja Vilppulan Yrittäjät ry
Yritysten verkostoitumisen tukeminen			
Edistetään yrittäjien keskinäistä yhteistyötä	2024 -	MW-Kehitys Oy toimitusjohtaja	Mäntän ja Vilppulan Yrittäjät ry, Leader PoKo
Yritysten sijoittumisen edistäminen			
Tarjotaan asiantuntija-apua yritysten investointihankkeissa.	Jatkuva	MW-Kehitys Oy toimitusjohtaja	Leader PoKo
Yritys- ja teollisuusalueiden saavutettavuus kolmella taajama-alueella	Jatkuva	Kaupunkikehitysjohtaja	MW-Kehitys Oy
Mustalahden alueen kehittäminen	2024–2026	Kaupunkikehitysjohtaja	MW-Kehitys Oy, Yrke Kiinteistöt Oy
Sassin alueen kehittäminen	2024–2026	Kaupunkikehitysjohtaja	MW-Kehitys Oy, SASKY

Monipuolisen asumisen mahdollistaja



Monipuolisen asumisen mahdollistaja

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit
Asumispolitiikan ja kaupunkirakenteen linjausten päivittäminen			
Asumisohjelman päivittäminen	2024	Kaupunkikehitysjohtaja Koskelantalot Oy toimitusjohtaja	
Mänttä-Vilppulan kehityskuvan (2012) päivittäminen	2025–2026	Kaupunkikehitysjohtaja	
Uuden asukkaan sijoittuminen ja kotiutuminen			
Muuttajan tervetuloa-paketti <ul style="list-style-type: none"> • Tietopaketti • Etusetelit ja paikallisten yrittäjien alennuskupongit tms. • Palvelumainos • Harrastusmahdollisuuksien esittelyt • Uuden asukkaan tilaisuudet 	2024	Matkailukoordinaattori Johtoryhmä	SASKY, järjestöt, MW- Kehitys Oy, Yrittäjäjärjestöt, Koskelantalot
Tarjotaan ja edistetään kausiasukaille vapaa-ajan asunnon käyttötarkoituksen muutosta vakituiseen asuntoon	2024 -	Kaupunkisuunnittelupäällikkö Rakennustarkastaja	
Työsuhdeasumisen edistäminen	2024 -	Koskelantalot Oy toimitusjohtaja	

Monipuolisen asumisen mahdollistaja

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit
Taidekaupungin viihtyisän, siistin ja houkuttelevan ympäristön kehittäminen ja siitä huolehtiminen			
Keskusta-alueiden yleisilmeen kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> • Yleisalueiden kunnossapidon strategian luominen ja toimenpideohjelman käyttöönotto • Kaupunki huolehtii kylteistä ja opasteista 	2024	Infrapalvelupäällikkö	Tilapalvelut
Vilppulan Asemaseudun kehittäminen	2023–2024	Kaupunkikehitysjohtaja	Väylävirasto
Yhteisöllisten vuotuisten talkootapahtumien järjestäminen	2024 -	Infrapalvelupäällikkö, kulttuuripäällikkö	Yhdistykset ja järjestöt, Mäntän ja Vilppulan Yrittäjät ry
Monipaikkaisen työn mahdollistaminen ja monipaikkaisuuden hyödyntäminen			
Etätyöskentelytilojen mahdollistaminen ja tarjoaminen	2024 -	Tilapalvelupäällikkö	
Erinomaisten tietoliikenneyhteyksien hyödyntäminen	jatkuva	Johtoryhmä Kaupunginhallitus	Elmonet Oy, Poko ry.
Kaupungin saavutettavuudesta huolehtiminen			
Julkisten liikenneyhteyksien ja lähijuna-/raideliikenteen varmistaminen ja liikenteen ketjuajattelun kehittäminen	2024 – 2030	Kaupunkisuunnittelupäällikkö Kaupunkikehityslautakunta	ELY-keskus
Linja-autojen liityntäpysäköinti Ratakatu-Virkamiehenkatu toteuttaminen	2024–2025	Kaupunkikehitysjohtaja	

Vahva Taidekaupunki –brändi



Vahva Taidekaupunki -brändi

Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho	Kumppanit
Taiteen ja historian näkyväksi tekeminen kaupunkikuvassa ja maisemassa			
Taiteen ja Taidekaupunki-brändin esiintuominen kaupunkikuvassa	Jatkuva	Kulttuuripäällikkö Autere-opiston rehtori	Serlachius-museo, Kuvataideviikot, Operaatio Pirkanmaa, Musiikkiopisto, Mäntän musiikkijuhlat, Kolmas sektori (yhdistykset, sirkus)
Luovien alojen hubin selvittäminen	2024	Kulttuuripäällikkö	Järjestöfoorumi, MW-Kehitys Oy
Taidekaupunki-brändin vahvistaminen ja markkinoinnin kehittäminen			
Taidekaupunki-brändin näkyvyys sisääntuloväylillä ja opasteissa	2024–2025	Kulttuuripäällikkö, infrapalvelupäällikkö	Yrittäjäjärjestö, MW-Kehitys Oy
Rohkeat monikanavaiset markkinointikampanjat	jatkuva	Kaupunkimarkkinointi	MW-Kehitys Oy, Matkailuyrittäjät
Matkailun kehittäminen			
Matkailuohjelman päivittäminen ja toimeenpano	2024	Matkailukoordinaattori	Matkailuyrittäjät
Tapahtumayhteistyön kehittäminen			
Tehokkaan ja yhteistyöhön perustuvan tapahtumatuotannon organisointi	2024–2025	Kulttuuripäällikkö	Järjestöfoorumi
Monikanavaisen tapahtumaviestinnän kehittäminen	2024–2025	Matkailukoordinaattori	Järjestöt, viestintäryhmä, yrittäjät

Toimeenpano ja seuranta



Toimeenpano ja seuranta

Elinvoimaohjelmaa toimeenpannaan toimialoilla ja otetaan huomioon valmisteltaessa talousarvion toiminnallisia tavoitteita ja toimenpiteitä.

Kaupungin johtoryhmä ja elinvoimajaosto seuraa aktiivisesti elinvoimaohjelman toimenpiteiden ja mittareiden toteutumista sekä arvioi sen mahdollisia päivittämistarpeita. Seuranta ja raportointia koordinoi elinvoimajaoston esittelijä.

Elinvoimajaosto raportoi ohjelman toteutumisesta kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Mittarit

Mittari	Lähde	Vuosi	Lähtötaso	Tavoitetaso
Rakennusvalvonnan lupamäärät yhteensä, kpl (Joista rakennusluvat/toimenpideluvat)	Tilinpäätös	31.12.2022	239 (99/100)	50 % vuoden 2022 luvista
Työllisten määrä	Tilastokeskus	31.12.2022	3 442	Kasvaa/säilyy ennallaan
Työpaikkojen määrä	Tilastokeskus	31.12.2022	3 604	Kasvaa/säilyy ennallaan
Työttömyysaste	Tilastokeskus	01/2024	11,6	Koko maan tasoa alhaisempi
Toisen asteen linjojen ja opiskelijoiden määrä	Tilinpäätös	Lukuvuosi 2022-2023	Lukio 130 SASKY 792	Lukio 150 SASKY 800
Kokonaisnettomuutto, asukasta/vuosi	Tilastokeskus	31.12.2023	+40	Nettomuutto paranee
Yritysten määrä (yrityskanta)	Tilastokeskus	2022 Q4	645	Muutos positiivinen
Yhteisöverotulon määrä, euroa	Tilinpäätös	2023	3 486 520	Yhteisöveron määrä kasvaa
Keskiarvo elinkeinopolitiikan kokonaisarvosanojen keskiarvoista	Yrittäjien Kuntabarometri	2022	2,88	Ylittää Pirkanmaan kuntien keskiarvon (3,08)
Elinvoimaindeksi sijoitus	Alueiden tutkimus, WSP	2023	241/293	Sijoitus paranee
Matkailukohteiden ja tapahtumien kävijämäärä	Matkailuohjelma, matkailun tulo- ja työllisyys selvitys	2022	89 920 kävijää (plus urheilutapahtumat)	12% kasvu vuoteen 2028 mennessä

Lisäksi seuraamme

- **Työpaikkaomavaraisuus.** Työpaikkaomavaraisuus ilmaisee alueella työssäkäyvien ja alueella asuvan työllisen työvoiman määrän välisen suhteen. Jos työpaikkaomavaraisuus on yli 100 %, on alueen työpaikkojen lukumäärä suurempi kuin alueella asuvan työllisen työvoiman lukumäärä. Jos taas työpaikkaomavaraisuus on alle 100 %, on tilanne päinvastainen.
- **Väestöllinen huoltosuhde.** Väestöllinen huoltosuhde on alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän suhde 15-64 -vuotiaiden määrään.
- **Taloudellinen huoltosuhde.** Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien yhteenlaskettua määrää suhteessa työllisten määrään.